

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Силабус навчальної дисципліни
Публічне управління та адміністрація в сфері охорони здоров'я»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредитів ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра менеджменту охорони здоров'я Одеса, вул. Пастера, 2-А
Викладач (-і)	доцент кафедри, к.ю.н., доц., медичний адвокат Валах В.В.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Кусик Наталія Львівна, к.е.н., доц., відповідальна за навчально-методичну роботу кафедри 067-728-56-12 E-mail: nataliia.kusyk@onmedu.edu.ua Фомичова Марія Павлівна, лаборант кафедри 067-970-30-04 E-mail: moz@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного четверга Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – забезпечення отримання теоретичних знань і вироблення навиків щодо практичного застосування норм права у сфері менеджменту, управління і організації охорони здоров'я.

Мета дисципліни: формування у слухачів комплексу теоретичних знань у сфері менеджменту, управління і організації охорони здоров'я, у т.ч. знання щодо ідеології, методології, основних технологій управління медичними закладами на регіональному рівні; підготовка кадрів, спроможних стати до управління та трансформації організацій охорони здоров'я.

Завдання дисципліни:

1. Сприяння розвитку професійної кваліфікації слухачів на підставі надання систематизованих знань щодо державної політики у сфері охорони здоров'я.
2. Зосередження уваги слухачів на особливостях формування та реалізації сучасної державної політики і стратегії у сфері охорони здоров'я.
3. Ознайомлення з державною політикою щодо перебудови медичного забезпечення в Україні, основних етапів та змісту сучасного реформування медичної галузі.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

4. Розробка та впровадження теоретичних і організаційно-правових засад державного регулювання та управління у практику діяльності та розвитку охорони здоров'я в Україні.

5. Ознайомлення слухачів із зарубіжним досвідом щодо розвитку теорії і практики організації та функціонування державного регулювання сферою охорони здоров'я

6. Розширення уявлення слухачів щодо теоретичних і практичних аспектів державного регулювання та управління сферою охорони здоров'я.

7. Навчити слухачів максимально використовувати отримані знання в процесі становлення та розвитку державного регулювання охороною здоров'я в Україні..

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- основи державної соціальної політики та політики в галузі охорони здоров'я в умовах суспільних трансформацій;

- соціально-медичні проблемами стану громадського здоров'я в Україні;

- як формується аналітичний підхід до сучасної світової і європейської політики та стратегії в галузі охорони здоров'я;

- розкриття суті державної політики з покращання громадського здоров'я в Україні;

- напрямки державної політики щодо перебудови медичного забезпечення в Україні;

Вміти:

- висловлювати, обґрунтовувати і відстоювати власну позицію стосовно подій та явищ суспільного життя на основі ціннісного ставлення до історичного минулого й сучасного розвитку зокрема, стосовно державної політики з охорони здоров'я;

- розробляти пропозиції (проекти) щодо визначення стратегічних цілей і завдань розвитку галузі охорони здоров'я на основі результатів системного аналізу соціально-економічного стану розвитку держави;

- з урахуванням особливостей системи охорони здоров'я, використовуючи прозорі методи управління, визначати технології дієвого управління системою, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та застосовуваними ресурсами;

- здійснювати планування, організацію та контроль виконання завдань державних, регіональних, галузевих (міжгалузевих) програм і проектів розвитку відповідної території чи галузі, застосовуючи різні види планування;

- визначати раціональну структуру і збалансованість ресурсів закладів охорони здоров'я, їх підрозділів засобами управління на принципах раціональної організації праці;

- визначати ефективність діючих форм і методів державного управління за результатами аналізу програм розвитку територій, галузі, вітчизняного і зарубіжного досвіду їх реалізації в контексті європейської інтеграції, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій, практичних занять, організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Лекції.

Семінарські заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до семінарських занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні поняття й система права.

Поняття держави, її форми, функції; влади, суспільства, нормативно-правових актів. Види соціальних норм. Елементи норми права. Реалізація норм права. Стадії правового регулювання. Складові правосуб'єктності. Класифікації юридичних фактів. Види поведінки

Тема 2. Правові основи медичного законодавства.

Державне регулювання охорони здоров'я й медичної діяльності як функція держави. Правові основи біоетики: медична етика й деонтологія у медичній практиці; біоетичне право як наука. Біоетичні права й свободи людини.

Медичне правознавство у системі вищої медичної освіти. Медичне правознавство, як навчальна дисципліна. Правовідносини у сфері охорони здоров'я: поняття, склад. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти правовідносин у сфері охорони здоров'я.

Тема 3. Державна політика та державне регулювання медичною діяльністю в Україні

Основні закони та нормативні акти що регулюють медичну діяльність в Україні. Роль Конституції України та спеціальних законів України у формуванні державної політики.

Аналіз структури та функцій органів державного управління, які відповідають за медичну сферу. Роль Міністерства охорони здоров'я, Державної служби лікарських засобів та контролю за наркотиками, ліцензування та інших органів у регулюванні медичної діяльності.

Вивчення процесу розробки та впровадження медичних стандартів та протоколів. Аналіз ролі стандартів у забезпеченні якості та безпеки медичних послуг, стандартизації медичної практики.

Вивчення моделей фінансування медичної сфери в Україні, включаючи бюджетне, страхове та інші джерела. Роль державних програм медичного страхування та гарантованих обсягів медичної допомоги (ГОМД) у забезпеченні доступності та якості медичних послуг.

Тема 4. Інституційні засади системи управління охороною здоров'я

Структура та функції органів, що відповідають за управління системою охорони здоров'я на різних рівнях. Роль Міністерства охорони здоров'я, обласних та районних управлінь охорони здоров'я, лікарняних адміністрацій та інших інституцій.

Процес розробки та впровадження нормативів щодо медичних стандартів, протоколів та інших документів.

Моделі організації та управління охороною здоров'я: централізована та децентралізована системи. Позитивні та негативні аспекти децентралізації в управлінні охороною здоров'я.

Сучасні механізми співпраці та координації між центральними та регіональними органами управління. Роль комунікацій та обміну інформацією у забезпеченні ефективності системи управління охороною здоров'я.

Тема 5. Заклади охорони здоров'я як об'єкт управління.

Класифікація медичних закладів за типами та спеціалізацією. Основні функції, які виконують заклади охорони здоров'я: медична допомога, профілактика, діагностика, реабілітація тощо. Аналіз структури та підрозділів, що існують у лікарнях, поліклініках, медичних центрах та інших закладах. Роль керівництва, медичного персоналу, адміністративного відділу та інших підрозділів у забезпеченні ефективної роботи.

Процес розробки та впровадження медичних стандартів та протоколів. Система контролю якості, аудиту, сертифікації та акредитації в закладах охорони здоров'я.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Тема 6. Інформаційне забезпечення в управлінні охороною здоров'я.

Аналіз важливості наявності та обміну інформацією в системі охорони здоров'я. Вплив наявності якісної та точної інформації на прийняття рішень та планування. Роль сучасних інформаційних технологій (ІТ) в управлінні медичними закладами, зборі та обробці даних. Системи електронної медичної документації, електронної системи здоров'я та інші інноваційні ІТ-рішення. Роль систем обліку медичних послуг, електронних медичних карток, медичних баз даних тощо. Заходи захисту даних пацієнтів, електронної медичної історії та інших конфіденційних даних.

Тема 7. Медичне страхування та соціальний захист.

Роль медичного страхування в забезпеченні фінансової стійкості медичних послуг. Види медичного страхування (державне, комерційне, обов'язкове, добровільне) та їхні особливості. Важливість соціального захисту для доступності медичних послуг населенню. Роль державних програм соціального захисту, які забезпечують оплату медичних послуг вразливим верствам населення. Позитивні аспекти медичного страхування та соціального захисту в забезпеченні медичної допомоги. Розкриття можливих обмежень, таких як обсяги покриття, бюрократія, фінансові витрати тощо.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко; – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2018. – 520 с.
2. Медичне право: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Б. Булеци; д-ра юрид. наук, проф. М. В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов., Київ: Юрінком Інтер, 2024. 672 с.
3. Терзі О. О. Концепція адміністративно-правового забезпечення охорони здоров'я в Україні / О. О. Терзі: [моногр.]. Одеса : Гельветика. 2019. 288 с. URL: <file:///C:/Users/USERS/Downloads/TerziO.pdf>
4. Четверте покоління прав людини: особливості правового регулювання, проблеми та перспективи розвитку в сфері охорони здоров'я : монографія / за заг. ред.: д.ю.н., проф. С. Б. Булеци; д.ю.н., доц. М. В. Менджул. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 444 с..
5. Хмельницька Н. О. Державне управління охороною здоров'я: теорія та практика: підручник. - Київ: КНЕУ, 2018 2.Касьяненко Ю. В., Самойленко О. В., Фоміна Т. Є. Державне управління охороною здоров'я: посібник. - Київ: Центр учбової літератури, 2019 3.Шевченко А. П., Семенова О. В.
6. Державне управління охороною здоров'я: теоретичні аспекти та практика реформ: монографія. - Київ: Національний університет "КиєвоМогилянська академія", 2020

Додаткова

1. Viktoriia V. Valakh, Denis M. Sytnikov. Analysis of ECHR decisions about the legal regime of medical privacy. *Legea și viața*. 2020. №10-11. P.9-24
2. Olha Yuryk, Anatoly Stashkevich, Ruslan Chorny, Zhanna Chorna, Tetiana Kronivets, Viktoriia Valakh. The Correlation Between The Right To Medical Secrecy And The Employer's Right To Receive Information On The Employee's Health State // *International Journal of Computer Science and Network Security*, VOL.21 No.7, July 2021. P.103-107
3. Валах В., Рудінська О., Бусел С., Князькова В. Управління якістю медичних послуг в Україні в контексті міжнародного досвіду. Економічний аналіз. Тернопіль. 2024. Том № 34, № 2 (2024). С. 94-105. ISSN 2219-4649.
4. Паліативна та хоспісна допомога : підручник / [Вороненко Ю. В. та ін.]; за ред. акад. НАМН України Ю. В. Вороненка, чл.-кор. НАМН України Ю. І. Губського ; Нац. мед. акад.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика. Вінниця: Нова Книга, 2017. 385 с.

5. Терзі О. О. Визначення поняття «Охорона здоров'я» / О. О. Терзі // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2018. № 51. С. 46-49. URL: <https://www.onmedu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7030/Terzi.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. Терзі О. О. Генеза становлення предиктивної медицини // Widomosci Lekarskie . 2019. Tom LXXII. С. 99-102. URL: <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7065/Terzi.pdf?sequence=1>
7. Барзилович А. Д. Механізми державного регулювання надання медичних послуг в Україні / А. Д. Барзилович // Публічне управління та митне адміністрування. - 2020. - № 1 (24).- С.86 – 90.
8. Барзилович А. Д. Державне регулювання ринку медичних послуг в Україні. - Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління.25.00.02 "Механізми державного управління". -Національний авіаційний університет. - Київ, 2023. - 482с.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання виконання індивідуального завдання;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно	Здобувач іноді бере участь в занятті; частково виступає і задає питання;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

«3»	допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, завдання повністю розроблене за пропонованою структурою; здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; здобувач формулює самостійні ґрунтовні судження, які підкріплені фактичними доказами, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Добре «4»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, завдання розроблене за пропонованою структурою із незначними порушеннями; аналіз самостійний, але містить незначні неточності; здобувач добре пояснює матеріал, формулює самостійні висновки; інформація у презентації подана переважно із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Задовільно «3»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, завдання частково розроблене за пропонованою структурою; аналіз лише теоретичний, описовий та містить неточності; здобувач пояснює матеріал не впевнено, формулює лише загальні висновки (або взагалі не може їх сформулювати), інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
Незадовільно «2»	Індивідуальне завдання не виконано. Не зараховуються індивідуальні завдання та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.